

Vidéki erdészeti egyesület Miskolcon

Az Erdészeti Lapok 1901. évi 1. számának hirdetési rovatában jelent meg imecsfalvi Imecs Béla uradalmi főerdész (Egri Papnevelő Intézet) és a Székely és Illés kiadó (Ungvár) felhívása a megindítandó Magyar Erdész című erdészeti és vadászati szaklap előfizetésére. Elismeréssel méltatták az Erdészeti Lapok kiváló cikkeinek magas színvonalát, de rámutattak, hogy az hivatalos jellegénél fogva „a tulajdonképpeni szakirodalomnak megfelelő tág teret nem adhat”. Úgy értékelték, hogy „egy új szaklapnak van jogosultsága, mert szükséglet pótol és ha ezt teszi, meg lesz a haszna is”.

Meghatározták, hogy a lap célja az erdészet, a vadászat, a fa- és vadkereskedelem szakkérdéseinek megvitatása, a szakközönségen kívül az erdőbirtokosok, az erdőgazdasággal, faiparral, fakereskedelemmel foglalkozók tájékoztatása. A lap havonta kétszer jelenik meg, előfizetési ára egész évre 10 korona.

Az Erdészeti Lapok szerkesztője – Bund Károly – üdvözölte a Magyar Erdész megjelenését, de kritikával is illette a felhívás egyes kitételeit.

Az előfizetési ívet sokan visszaküldték, így 1901. február 20-án meg is jelent a Magyar Erdész első száma a megismételt felhívással és több szacikk, köztük Kiss Ferencnek, a szegedi erdők atyjának A csomoros (fekete) nyárfáról c. tanulmányának első része.

Gerlai Arnold Gusztáv: A Magyar Erdészeti Irodalom Könyvészete 1934-ig c. összeállításából tudjuk, hogy az 1901–1914 között megjelenő Magyar Erdész c. lapban szerzők tucatjai írták meg véleményüket, tapasztalataikat az erdőgazdálkodás, az erdővédelem, az oktatás, a faipar és -kereskedelem, a vadgazdálkodás stb. aktuális feladatairól.

A szakmai kérdéseken kívül sok másról is cikkeztek, mert az 1900-as évek elején országszerte különböző egyesületek alakultak, ahol a szakemberek összejöttek, megtárgyalták az ügyeket és meghatározták a feladatokat. Ilyen céllal jelent meg a Magyar Erdész 1904. évi 16. számában Podbradszky András hercegi erdőigazgató *Alakítsunk vidéki erdészeti egyesületeket* című cikke. Idézünk a felhívásból:

„E rohamosan baladó korban... csak azok állják meg helyüket, akik... szorga-

lommal tanulnak... ismereteiket és tapasztalataikat kibővítik... E célra szolgálnak a... különféle egyesületek... ahol a szakemberek bizonyos időközben összejönnek, saját ügyeiket és azzal kapcsolatban a fennálló helyzetet... egymás közt megbeszéljék, s a követendő célt, eljárást, és eszközöket megállapítják, hogy a korral haladassanak... csak mi erdészek vagyunk annyira bátra, hogy ily irányban eddigelé semmit sem tettünk... szakunkat s annak művelőit a társadalom semmibe sem vette... társulnunk kell nekünk is, s meg kell alakítanunk a vidéki erdészeti egyesületeket... Előre is bangsúlyozom... azáltal, hogy vidéki szakegyesületeket alakítunk, nem akarunk elszakadni az Országos Erdészeti Egyesülettől, tagjai maradunk ezután is.”

Szerző azt is vizsgálta, hol legyenek vidéki egyesületek; ennek alapján 2-3 királyi erdőfelügyelőség területének összevonásával tíz kerületre osztotta az országot és pl. a 3. kerülethez sorolta a besztecebányai és miskolci kir. erdőfelügyelőség, vagyis Nógrád, Hont, Zólyom, Gömör és Kishont, Borsod és Heves vármegyék területét.

Kiemelte, hogy az erdőtiszték mellett „a vidéki erdő- és földbirtokosok is megnyeressenek... az egyesületbe való belépésre”, mert a gyűléseken az erdészet minden ágával, a munkás- és fuvarosviszonyokkal, a személyzet anyagi és társadalmi helyzetével, a fakereskedelemmel, az erdőjövödelmezőségének emelésével, a vadászattal és halászattal is foglalkozni kell.

Öt hónap múlva, 1905. április 3-án Miskolcon, Borsod vármegyei székházának tanácstermében gyűltek össze „a szélrőzsza minden irányából jött erdészek... a várva-várt együttes közös munkálkodás alapjainak lefektetésére”. Az elnöki dobogón Podbradszky András üdvözölte a megjelenteket és megköszönte, hogy ilyen sokan meghallgatták felhívását. Bejelentette, hogy Gömör, Borsod, és Heves megyéből 77-en jelentkeztek, korelnöknek javasolta Gesztes Lajos érseki erdőmestert, aki megnyitotta a közgyűlést, amin „egyesült erővel közös akarral megalakítják a Borsod-Gömör-Heves megyék erdészeti egyesületét, hogy működéséből áldás fakadjon erdőgazdaságunk egész vonalán.”

Egyhangúlag megválasztották a tisztikart; elnök: Podbradszky András, I. alelnök: Gesztes Lajos, II. ügyvivő alelnök: Imecs Béla, jegyző: Mitske Gusztáv, rimamurányi erdőgondnok, pénz-

táros: Szénássy Béla, hercegi erdőrendező, választmányi tag 10 fő.

A közgyűlés elnöke üdvözlő táviratban jelentette be az OEE elnökségének az egyesület megalakulását és kérte „nagybecsű támogatását”. Báró Bánffy Dezső elnök megköszönte az üdvözlést és biztosította az egyesületet, hogy „a hazai erdőgazdaság érdekében kifejtett működése mindenkor számíthat az Országos Erdészeti Egyesület támogatására”.

Imecs Béla köszöntőjében meghatározta a legfontosabb feladatokat: hazánk erdőgazdaságát fejleszteni, javítani az erdészeti tisztviselők anyagi helyzetén, a napi sajtón keresztül a nagyközönséggel is megismertetni az egyesület célkitűzéseit. Megállapodtak, hogy az egyesület közleményei a Magyar Erdészben jelennek meg, az évente rendezett közgyűlésen pedig várják a tagok aktív részvételét.

Az egyesületnek tagja lehet a magyar honosságú erdőbirtokosokon és a törvényesen képesített erdőtisztéken kívül mindazon magyar testület és jogi személy, aki az erdőgazdaság iránt érdeklődik, az egyesületet közreműködésével támogatni kívánja, s akit az igazgató választmány tagul befogad.

A tagok háromfélék: *alapító tagok*, akik az egyesület pénztárába legalább 150 koronát fizettek be, ennek fejében a tagsági díjtól felmentetnek; *rendes tagok*, akik legalább három éven át 6 korona tagsági díjat fizetnek; *tiszteletbeli tagok*, akik az egyesületbe nem tartoznak, de hazai erdészetünk gyámolításán, előbbre vitelén fáradoznak.

Az egyesület neve is jelzi, hogy tevékenysége a miskolci kir. erdőfelügyelőséghez tartozó 653 ezer hold erdőre terjed ki, és magában foglalta a diósgyőri kincstári birtokot, Dobsina, Jolsva, Rimaszombat, Rozsnyó, Gyöngyös városok, az egri érsekség, főkapitány és papnevelő intézet, a rozsnói és szatmári püspökség, a Rimamurány-Salgótarján Vasmű Rt. erdeit, Fülöp Szász Coburg Gothai herceg (a továbbiakban Coburg uradalom), gróf Andrassy Dénes, gróf Andrassy Géza, gróf Károlyi Mihály hitbizományi uradalmát és 263 ezer hold magánerdőt. Az erdők 56%-a Gömör vármegyében volt, és ez hatással volt az egyesület tevékenységére is.

Az évente megrendezett, általában kétnapos közgyűlések eseményei, az elhangzott előadások a Magyar Erdészben jelentek meg és az Erdészeti

Lapok is tájékoztatta olvasóit. Ezek alapján foglaljuk össze az eseményeket.

A rimaszombati közgyűlést **1905.** szeptember 17-18-án tartották a megyeháza nagytermében, ahol az alispán és a polgármester is köszöntötte az egyesület megjelent 38 tagját. Meghallgatták és megvitatták *Kolbenbeyer Gyula*: Erdőgazdálkodás a balogvári Coburg hercegi uradalom erdőségeiben és *Elek István*: Erdőgazdálkodás szociális alapon című előadását. Másnap részletesen bejárták a város erdejében leégett 480 holdas tölgy fiatalost és annak töremetszését, tárgyaltak az erdőtűzek megelőzéséről, a tűzkár elleni biztosításról, és a látottak alapján megállapították, hogy a jövőben szálerdőként kell kezelni az állományt.

1906 júliusában az egri közgyűlésen *Gesztes Lajos*: A tölgyerdők ápolásáról című előadása az egyházi erdők erdőnevelési és fahasznosítási kérdéseit foglalta össze. Javasolta „*a népies mészipar... szövetkezeti alapon való tömörítését*” és kiemelte az erdei legeltetéssel kapcsolatos törvény szükségességét. Eger nevezetességeinek megtekintése a Szépasszonyvölgyben fejeződött be, ahol „*az egri társadalom színe-java várakozott a társaságra.*”

Másnap Sirokon az eredményes kopárfásítás, Parádfürdön a vadaskert, az üveghuta és az újszerű forrásfoglalások szolgáltak tanulságul.

1907 júliusában az egyesület 114 tagjából 35 jelent meg a miskolci közgyűlésen, ahol nagy tetszést aratott *Enyedi János* előadása, a diósgyőri erdőgondnokság történetének részletes ismertetése. A tisztújítás során II. alelnöknek választották *borbii Borhy György* hevesi földbirtokost, titkárnak *Mitske Gusztávot*. A közgyűlésen a helyi sajtó, a Borsodi Bükk Egylet, a múzeum képviselői is részt vettek, és ismét napirendre került az erdei legeltetés és az orvvadászat ügye.

Ebéd után megtekintették a miskolci múzeumot, másnap pedig a vasgyár és papírgyár, a királykúti csemetekert, a lilafüredi nyaralótelep szerepelt a programban. A kincstári szállóban terített asztalnál *Herman Ottó* „*mindenkit magával ragadó ékes szavakkal emelte ki az erdészek üdvös és hasznos működését.*”

1908 májusában *gróf Andrássy Géza* Betlér melletti szulovai vadászkastélyában tartották a karasznahorkaváraljai közgyűlést 55 résztvevővel. Meghallgatták *Mayer Géza* előadását a hitbizományi uradalom erdőgazdasági viszonyairól, megtárgyalták a vadkárral kapcsolatos kérdéseket és felirattal fordultak a miniszterhez az orvvadászat megfékezése ügyében.

Második nap a Gömöri Faipari Rt. pelsőci ipartelepén a fűrészüzemet, az asztalosműhelyt és hordógyárat, Özörényben a cellulózugyárat, Aggteleken a cseppkőbarlangot tekintették meg.

1909 júliusában a Gyöngyösre hirdetett közgyűlést Mátrafüreden tartották. Köszöntötte az egyesületet a kerület országgyűlési képviselője, a Heves Megyei Gazdasági Egyesület, a Mátrai Turista Egyesület. Gyöngyös polgármestere köszöntőjében jelentette be, hogy a város mint erdőbirtokos lép be az egyesületbe. Az éves beszámoló szerint az egyesületnek 14 alapító és 111 rendes tagja – 14 erdőbirtokos, 96 erdőtiszt, 1 egyesület – van.

Tornay Gyula főkáptalani erdőmester a magán erdőtisztek helyzetének javításáról, *Elek István* a birtokpolitikáról tartott nagy érdeklődéssel kísért és számtalan hozzászólással bővített előadást.

1910 júniusában „*a természeti kincsekkel oly bőségesen megáldott*” és 9860 hold erdőben gazdálkodó Dobsinán gyűlt össze az egyesület 64 tagja. Megemlékeztek a tragikusan elhunyt imecsfalvi *Imecs Béláról*; a szaksajtóban megjelent cikkek figyelembevételével megvitatták az erdőtisztek címhasználatát és meghallgatták *Kellner Viktor* vároosi erdőmester: Dobsina rt. város erdőgazdaságának ismertetése c. részletes előadását.

A tisztújítás során elnökké választották *Gesztes Lajost*, II. alelnöknek *Herling Samu* hercegi erdőigazgatót. Második nap a résztvevők egyik csoportja kirándult a Tátrába és útközben megkoszorúzták *Greiner Lajos* (1796–1882) hercegi erdőigazgató (Greiner-féle fatermelési táblák!) emlékoszlopát.

1911 júniusában ismét Rimaszombaton, a megyeháza dísztermében köszöntötte a főispán a közgyűlés résztve-

vőit. Újraválasztották a tisztségviselőket, 15 tagúra bővült a választmány és védőnek választották *gróf Serényi Béla* földművelésügyi minisztert, valamint *gróf Károlyi Mihályt*.

Délután a főgimnázium tornacsarnokában „*nagyszámú díszes közönség előtt*” olvasták fel *Bund Károlynak* 72 vetített képpel illusztrált, Az erdő művelése és haszonvétele című népszerű ismertetését.

Másnap a Rimamurány–Salgótarjáni Vasmű Rt. erdőbirtokával ismerkedtek és meghallgatták *Mitske Gusztáv* társulati erdőgondnok részletes előadását.

1912. június 17-én Miskolcon, a megyeháza dísztermében tartott közgyűlésen egyetlen téma volt, a széldöntések következményeinek megtárgyalása. Az 1912. április 3-4-én „*düböngött szelvi-barok*” tetemes károkat okoztak Gömör, Szepes, Sáros, Abaúj-Torna vármegyékben. Az egymillió köbméterre becsült széldöntés gyors feldolgozásához szükséges munkaerő és munkabér biztosítása, a faanyag értékesítése komoly gondot jelentett, mert az addigi 47-84 filléres bérek 90-120 fillér/m³-re emelkedtek. A helyzet felmérését és a javaslatok kidolgozását egy 7 tagú bizottságra bízta a közgyűlés.

A titkár ismertette a Magyar Erdész anyagi helyzetét, mert 1911-ben semmi jövedelme nem volt a lapnak, kérte az előfizetési díjak megküldését.

1913. május 18-án Egerben tartotta választmányi és közgyűlését az egyesület. *Mitske Gusztáv* titkár szomorúan állapította meg, hogy „*bazánk egén tornyosuló háborús fellegek, áldatlan politikai viszonyaink, a pénzpiac feszültsége... bénítólag batottak egyesületünk működésére is.*”

Ez az oka, hogy a választmány ülésén 9, a közgyűlésen 19 tag és 3 vendég

Új belépők

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Helyi Csoport: Kaulák Gergő erdőmérnök, Bátky Dániel erdőmérnök; **Balassagyarmati Helyi Csoport:** Palik Ferenc egyéb felsőfok, dr. Deák Sándor egyéb felsőfok; **Bp. HM Helyi Csoport:** Orbán Tibor erdőmérnök; **Nagykanizsai Helyi Csoport:** Egle Zoltán egyéb felsőfok, Kovács Alexandra erdésztechnikus, Kovács Zsolt erdésztechnikus; **Miskolci Helyi Csoport:** Hudák Ádám erdésztechnikus; **Pápai Helyi Csoport:** Gosztola Júlia egyéb felsőfok, Mikóczi Zoltán egyéb felsőfok, Mikócziné Farkasdi Szilvia egyéb felsőfok; **Mátrafüredi Helyi Csoport:** Dala László erdőmérnök; **Bajai Helyi Csoport:** Békési Lajos erdésztechnikus, Bolvári István erdésztechnikus, Ifj. Molnár Lajos erdésztechnikus, Kaitz Zoltán faipari felsőfok, Kovács Gábor erdésztechnikus, Piliási Tímea egyéb középiskola, Veszeli Péter, László Gábor erdésztechnikus, Dzsudzsák Gábor erdésztechnikus, Ifj. Arva Károly erdőmérnök, Vörös Csaba erdésztechnikus, Badari Tibor erdőmérnök; **Soproni Helyi Csoport:** Schmidt Alexandra egyéb felsőfok; **Baranyai megyei HCs:** Pintér Zoltán egyéb felsőfok; **Csongrád megyei Helyi Csoport:** dr. Orosziné dr. Polner Kinga egyéb felsőfok, dr. Polner Antalnél egyéb felsőfok.

vesz részt. Az anyagi és szellemi támogatás hiánya miatt a jövőben a Magyar Erdész nem havonta kétszer, hanem csak negyedévenként jelenik meg, az éves előfizetés 6 korona.

Újraválasztották a tisztikart, az egyesületnek 17 alapító és 116 rendes tagja van, a vagyona 6948,37 korona.

Élénk vita alakult ki az erdeimunkáshíány és a munkaerő drágaságának kérdéseiről. Javasolták a kötelező munkaidő megállapítását, az erdeimunkás-közvetítés bevezetését, az alföldi munkaerő bevonását, a házi kezelés bevezetését. Végül az egész téma feldolgozását a választmányra bízta a közgyűlés.

1914. és **1915.** évek rendezvényeiről nincsen adatunk, valószínű nem is volt. A Magyar Erdész megszűnt és az Erdészeti Lapokban sem jelent meg semmilyen közlemény.

1916. február 20-án, a Bánrévén tartott választmányi ülésen – az Erdészeti Lapok szerint – a tisztikar öt tagja jelent meg. A beszámoló szerint még 2183 korona előfizetési és hirdetési díj hátraléka van a megszűnt Magyar Erdésznek. Szorgalmazta a tagdíjhátralék rendezését és szót emelt „a hadbavonult erdő-őrök hátramaradottjainak segítése” érdekében.

1917. évi rendezvényről nincs adat.

1918 őszén „számos tag részvételével” Miskolcon volt választmányi ülés Gesztes Lajos elnökletével, aki „sötét színekkel ecsetelte a vérzivataros időket”.

1919. és **1920.** évek rendezvényeiről nincs adatunk és a trianoni döntéssel elcsatolt gömői területek kiesése alapvetően meghatározta az egyesület tevékenységét. Meghalt Gesztes Lajos elnök, Hering Samu II. alelnök és az egyesület több tagja. Az egyesületi eszme azonban élt és 1920-ban báró Waldbott Frigyes és gróf Károlyi László 10-10 ezer koronát adományozott az Országos Erdészeti Egyesületnek, Borby György alelnök pedig elkezdte a Borsod-Gömör-Heves megyék Erdészeti Egyesületének újjászervezését.

1921. január 18-án Miskolcon tartott közgyűlést az egyesület. A tisztújítás során elnöknek választották Földvály Miksa kir. erdőfelügyelőt, alelnök Borby György földbirtokos, ügyvezető alelnök Craus Géza, titkár: Lippóczy Béla. A 10 tagú választmányban ketten maradtak a régiek közül, de tag lett Zemplénből báró Waldbott Kelemen és Abaújából Onczay László.

A közgyűlés elhatározta, hogy egyelőre könyvmotusos havi közlőnyt ad ki, és gróf

Károlyi Mihályt, a gyászos emlékü forradalom főhősét a tagok sorából törölte.

1922. június 6-án, a miskolci közgyűlésen már 22 tag hallgatta az elnök beszámolóját a lemondások miatt előállott nehézségekről. A tisztújítás során ügyvezető alelnök lett Onczay László, a fűzerradványi Károlyi-uradalom erdőtanácsosa, titkár Alberti János m. kir. főerdőmérnök. Onczay László az egyesület anyagi megerősítését és a Magyar Erdész újra indítását jelölte meg programjának.

Részletesen megtárgyalták báró Waldbott Kelemen beadványát, amiben az erdőkárosító tényezőket foglalta össze. Rámutatott, hogy a „batóságok sem fejtenek ki kielégítő erélyt „az erdők preventív védelmére.., az erdőri személyzet sem talál kellő támogatást.” Javasolta, hogy „a földművelésügyi és igazságügyi kormány az erdészeti egyesületek segítségével oly törvényt dolgozva ki, mely alkalmas lenne minden anomáliák megszüntetésére és későbbi megállítására”.

Onczay javasolta, kérjék a kormányt, hogy az új erdőtervezeteket „komoly tanulmányozás és letárgyalás végett egyesületünkhez leküldessék”.

Dr. Járásai Lőrinc

MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Az energia irányítója

Megszépül a Szépjuhászné

Együtműködés a MAVIR és a Pilisi Parkerdő között

Drága csapatépítő tréningek helyett közös munka a köz javára – erre szavazott évekkkel ezelőtt a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító Zrt. (MAVIR) vezetősége, amikor még 2008 őszén kiültetésre kerültek a társaság által adományozott támogatásból vásárolt fácskák a Pilisi Parkerdő területén. Vagyis a mavirosok – élükön Tari Gábor vezérigazgatóval – maguk is részt vettek a 9 ezer tölgyfacsemete

kiültetésében a Szépjuhászné turisztikai pályán. Az ültetést az erdészeti kollégák felügyelete mellett sikerült a tervezett határidő fele alatt teljesíteni és a jó példa mellett a jó levegő és hangulat is hozzájárult, hogy azóta már hagyománnyá vált az együtműködés: azóta megújult az átvezető gyalogút és az izmosodó fácskák immár egy felújított játszótér új játszóeszközeivel együtt várják az embercsemeteket.

A MAVIR a hazai villamosenergia-rendszer irányítójaként és a nagy-

szűltségtű hálózat tulajdonosaként nem most kezdte a környezettudatos akciókat: évtizedes madárvédelmi tevékenysége és a madárvédelemmel közös műfészkek-telepítési tevékenységének nagy szerepe van abban, hogy Magyarországon megállt a kerecsensólymok fogyatkozása. A Hárs-hegy egyik legnépszerűbb kirándulóhelyének patronálása további lépés élőhelyük felelősségteljes megőrzése és a vállalati kultúra erősítése terén egyaránt.

H-1031 BUDAPEST, ANIKÓ U. 4., TELEFON: (+36 1) 304 1000, FAX: (+36 1) 304 1719, WWW.MAVIR.HU